

BATTERIER SOM HAVNER FEIL STED

DETTE TRENGER DU:

- En PC og en printer
- En tavle for å sette opp bilder med magneter eller et stort papirark og tape. Har der et smartboard kan dere jobbe på det.
- Fargepenner

HVA: I denne oppgaven får elevene et innblikk i hvordan tungmetaller spres og anrikes i miljøet. Øvelsen viser også hvordan dyr og planter er linket sammen og avhengige av hverandre i et økosystem. Oppgavene utvides i oppdrag 4.

Kompetansemål:

Mangfold i naturen, naturfag:

- undersøke biologisk nedbryting og beskrive et kretsløp i naturen
- praktisere kildesortering og diskutere hvorfor kildesortering er viktig
- beskrive hva som kan gjøres for å ta vare på naturen i nærrområdet, og argumentere for omsorgsfull framferd i naturen

SLIK GJØR DU: Batterier kan inneholde metall som kadmium, kvikksølv og bly som gjør stor skade om de kommer ut i naturen. Batterier som kastes i naturen begynner etter en tid å lekke, og det bidrar til at disse tungmetallene spres. Derfor er det viktig at ingen batterier, eller ting som inneholder batterier, kastes i naturen eller i søpla. La elevene undersøke økosystemet i en innsjø og deretter tenke på hvordan miljøgift, som kvikksølv, spres i næringskjeden.

Kvikksølv i økosystemet

Kvikksølv kan finnes i knappcellebatterier som brukes i for eksempel klokker, høreapparater, leker og kalkulatorer. I naturen kan kvikksølv lett omvandlas til metylkvikksølv som er ekstremt giftig. Om et dyr får i seg kvikksølv blir det igjen i kroppen og anrikes ettersom vi ikke kan bryte det ned eller utsondre det med avføring eller urin. Konsentrasjonen blir også høyere jo lenger opp i næringskjeden vi kommer, dette kalles bioakkumulasjon. Vi mennesker, som er høyest oppe i næringskjeden, kan altså få i oss en betydelig mengde kvikksølv som vi ikke kan bli kvitt. I Norge skal ikke kvikksølv gjenvinnes, siden det er såpass giftig. Returselskapene har ansvar for at samles inn og behandles riktig, det vil si at det ender opp på et trygt deponi. På Langøya i Vestfold er det et stort deponi for farlig avfall. Der ender store deler av kvikksølvet som kommer inn gjennom returselskapene. Det kvikksølvet som kommer inn med sparepærene må vi til Sverige for å få lagret, siden det ikke er noen form for behandlingssanlegg for sparepærer i Norge.

FOTO: Torbjørn Katborg Grønning